

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2020 m. gruodžio 23 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Danguolės Bublienės, Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas) ir Algirdo Taminsko (pranešėjas),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal ieškovo V. K. kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. vasario 6 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo V. K. ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Belor“, dalyvaujant trečiajam asmeniui uždarajai akcinei bendrovei „ARVI“ ir kę, dėl reikalavimo pripažinimo neteisėtu ir vykdomojo įrašo dalies panaikinimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių (ne)laidavimo pagal vekselį fakto įrodinėjimą, notaro vykdomojo įrašo atlikimo tvarką, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovas prašė teismo: pripažinti neteisėtu atsakovės UAB „Belor“ reikalavimą, kildinamą iš UAB „ARVI“ ir ko 2016 m. sausio 6 d. išduoto neprotestuotino vekselio; panaikinti vykdomąjį įrašą, kurį 2016 m. balandžio 12 d. atliko Vilniaus miesto 45-ojo notaro biuro notarė J. K., dėl 3 175 342,86 Eur skolos išieškojimo iš laiduotojo pagal vekselį V. K. atsakovės UAB „Belor“ naudai.
3. Ieškovas nurodė, kad ginčijamas 2016 m. sausio 6 d. vekselis yra pasirašytas UAB „ARVI“ ir ko atstovų – generalinio direktoriaus V. F. ir valdybos pirmininko V. K.. Ieškovo teigimu, nors vekselioje nurodyta, kad už jame įrašytos sumos sumokėjimą laiduoja laiduotojas, tačiau vekselioje joks laiduotojas nėra pasirašęs, todėl atsakovė neįgijo ir negalėjo įgyti reikalavimo teisių į ieškovo, kaip laiduotoją. Ieškovas akcentavo, kad vekselį jis pasirašė kaip UAB „ARVI“ ir ko valdybos pirmininkas, o ne kaip laiduotojas pagal vekselį. Be to, notaro atliktas vykdomasis įrašas naikintinas ir dėl tos priežasties, jog vekselio davėjas įvykdė savo prievolę, kuriai užtikrinti buvo išduotas vekselis.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

4. Vilniaus apygardos teismas 2019 m. vasario 5 d. sprendimu ieškovo ieškinį atmetė ir priteisė atsakovei iš ieškovo 5590,20 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.
5. Teismas nustatė, kad UAB „ARVI“ ir ko 2016 m. sausio 6 d. išdavė neprotestuotiną paprastąjį vekselį dėl 7 000 000 Eur sumos, kurios mokėjimo terminas suėjo 2016 m. balandžio 6 d. Ieškovo skoliniai įsipareigojimai yra kildinami tiek iš 2015 m. gegužės 5 d. trišalės sutarties, sudarytos tarp UAB „Belor“, UAB „Baltkalis“ ir UAB „Arvi fertis“ (toliau – trišalė sutartis), tiek iš kitų sutartinių santykių. Ginčo vekselio pagrindu 2016 m. balandžio 12 d. atsakovei išduotas vykdomasis įrašas dėl vekselioje nurodytos sumos išieškojimo iš UAB „ARVI“ ir ko bei iš ieškovo. Atstolis A. A. pagal vykdomąjį įrašą pradėjo vykdymo veiksmus.
6. Teismas nusprendė, kad ieškovo pozicija, jog jis nelaidavo už UAB „ARVI“ ir ko 2016 m. sausio 6 d. išduotą neprotestuotiną paprastąjį vekselį, o jį pasirašė kaip UAB „ARVI“ ir ko valdybos pirmininkas, remdamasis UAB „ARVI“ įstatų 6.2.4.7 punktu, neatitinka vekselio esančio aiškaus įrašo, kuriuo tiesiogiai nurodyta, kad „už šiame vekselioje nurodytos sumos sumokėjimą laiduoja laiduotojas“, o prie šio įrašo yra ieškovo ranka įrašytas vardas ir pavardė bei parašas. Vekselioje nėra įrašo, kad ieškovas veikia kaip UAB „ARVI“ ir ko valdybos pirmininkas pagal UAB „ARVI“ ir ko įstatų 6.2.4.7 punktą. Be to, ieškovas laidavimo teisinius santykius ginčija juridinio asmens ir jo dalyvio prievolėmis, kurios neaktualios ieškovo ir atsakovės susitarimo dėl laidavimo esmei.
7. Teismas konstatavo, kad vekselioje įtvirtintas laidavimas yra sutartinis, teisės ir pareigos, kylančios iš tokio susitarimo, aiškinamos pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.193 straipsnyje įtvirtintas taisykles. Sutartys turi būti aiškinamos sąžiningai; aiškinant sutartį, pirmiausia turi būti nagrinėjami tikrieji sutarties šalių ketinimai. Teismas pažymėjo, kad vekselioje esantį įrašą dėl laidavimo ieškovas neįrodinėja ir neginčija savo valios trūkumo sandorių negaliojimo pagrindais. Teismas vertino, kad įrašui dėl laidavimo vekselioje esantį aiškų, nėra teisinio pagrindo šią sutartinę nuostatą aiškinti kitaip, nei ji suformuluota. Laidavimo įforminimas šiuo atveju atitinka Lietuvos Respublikos įstatomųjų ir paprastųjų vekselių įstatymo (toliau – ĮPVI) 33 straipsnio nuostatas. Vekselio pirmojoje pusėje yra laiduotojo – ieškovo – parašas. Teismo vertinimu, tai patvirtina susitarimo dėl laidavimo faktą. Jei ieškovas būtų neakceptavęs ginčo laidavimo susitarimo, jis būtų nutrynęs visus įrašus dėl laidavimo (CK 6.173 straipsnis), ne tik pavardę, vardą, asmens kodą, gyvenamąją vietą.

8. Teismas pažymėjo, kad vekselyje nenurodyta, jog jame ieškovas pasirašo pagal UAB „ARVI“ ir ko 2015 m. spalio 12 d. valdybos posėdžio protokole nustatytą tvarką, t. y. vekselyje nėra rekvizitų, suponuojančių, kad ieškovas veikia kaip juridinio asmens dalyvis. Pagal Juridinių asmenų registro įrašą UAB „ARVI“ ir ko veikia vienasmenio atstovavimo pagrindu – įmonė atstovauja direktorius. Vidinės finansinių dokumentų tvirtinimo tvarkos pasikeitimai nepagrindžia kitokios ieškovo valios dėl laidavimo susitarimo, juolab kad ieškovas neįrodė, jog atsakovei buvo atskleista aplinkybė 2015 m. spalio 12 d. valdybos posėdžio protokolo, kad ji buvo informuota apie pasikeitusią tvarką. Taigi ieškovas negali remtis šia aplinkybe ([CK](#) 6.163 straipsnio 4 dalis). Teismas laikė deklaratyviais ieškovo argumentus, kad atsakovė jam pateikė ofertą, kurios jis neakceptavo.
9. Teismas padarė išvadą, kad byloje esantis kitas – 2015 m. lapkričio 18 d. – vekselis, išduotas jau po naujos UAB „ARVI“ ir ko vekselių išdavimo tvarkos patvirtinimo, tačiau kurio ieškovas nėra pasirašęs kaip valdybos pirmininkas, įrodo ieškovo paaiškinimų nepatikimumą. 2015 m. lapkričio 5 d. vekselyje, kaip ir ginčo vekselyje, ieškovas pasirašė kaip laiduotojas. Vekselio išdavimas su laidavimu asmens, kuriuo asmeniškai pasitikėta, atitiko įprastą UAB „ARVI“ ir ko bei UAB „Belor“ pasirašomų sutarčių praktiką.
10. Trečiojo asmens V. F. paaiškinimus teismas vertino kritiškai, nustatęs jo suinteresuotumą bylos išnagrinėjimu ieškovo naudai.
11. Teismas pažymėjo, kad ieškovas nepateikė įrodymų, kurie patvirtintų, jog ginčo vykdomasis įrašas buvo atliktas nepagrįstai. Nenuginčijęs šioje byloje laidavimo teisinio santykio, ieškovas atsako solidariai su UAB „ARVI“ ir ko. Byloje nėra duomenų dėl visiško atsiskaitymo pagal vekselį. Aplinkybės, kad pagal 2017 m. spalio 19 d. sprendimą Vilniaus komercinio arbitražo byloje, priimtą išnagrinėjus UAB „Belor“, UAB „Arvi fertis“ ir UAB „Baltikalis“ ginčą, buvo išduotas vykdomasis raštas, šis yra įvykdytas ir priimtas antstolio patvarkymas dėl vykdomosios bylos užbaigimo, teismas nelaikė įrodančia, kad ieškovo prievolė pagal ginčo vekselį pasibaigė. Antstolis nėra grąžinęs vykdomojo rašto byloje, 2016 m. balandžio 12 d. išduoto Vilniaus m. 45-ojo notarų biuro notarės J. K. dėl 3 175 342,86 Eur skolos išieškojimo.
12. Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi ieškovo apeliacinį skundą, 2020 m. vasario 6 d. nutartimi Vilniaus apygardos teismo 2019 m. vasario 5 d. sprendimą paliko nepakeistą, priteisė atsakovei ir valstybei iš ieškovo bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
13. Kolegija rėmėsi [CK](#) 1.97 straipsnio 1 dalies, 1.101 straipsnio, 1.105 straipsnio 1 dalies, IPVĮ 2 straipsnio 1 dalies nuostatomis, kasacinio teismo išaiškinimais dėl laidavimo pagal [CK](#) ir IPVĮ skirtumų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-427-915/2017).
14. Spręsdama dėl ieškovo argumentų, kad ginčo vekselyje jis pasirašė ne kaip laiduotojas, bet vizuodamas vekselio išdavimą kaip UAB „ARVI“ ir ko valdybos pirmininkas, kolegija įvertino UAB „ARVI“ ir ko įstatų (2015 m. spalio 19 d. redakcija) 6.2.4.7 punktą turinį. Juridinių asmenų registro įrašą, pagal kurį ginčo vekselio išdavimo metu nebuvo nustatytas kiekybinis (kolegialus) UAB „ARVI“ ir ko atstovavimas jos santykiuose su kitais asmenimis. Kolegija pažymėjo, kad 2015 m. lapkričio 5 d. ir 2016 m. sausio 6 d. parengtose UAB „ARVI“ ir ko vekselių projektų kopijose, kuriomis ieškovas grindė savo poziciją, dešiniajame apatiniame kampe yra ranka įrašyti ieškovo vardas, pavardė ir padėtas jo parašas, nepateikiant jokios nuorodos į pasirašiusio asmens teisinį statusą ar kitokius pasirašiusio asmens padėti nurodančius rekvizitus.
15. Nors ieškovas aiškino, kad atsakovė siekė, jog ginčo vekselis būtų asmeniškai laiduojamas ieškovo, tačiau, jam nesutikus dėl laidavimo, grafa vekselio projekte, kurioje nurodyti konkretūs duomenys apie laiduotoją, buvo panaikinta, tačiau, kaip nurodė kolegija, duomenų apie tai, kokių būdu ieškovas išreiškė savo nesutikimą dėl asmeninio laidavimo, byloje nėra. Byloje taip pat nėra duomenų apie tai, jog UAB „ARVI“ ir ko būtų informavusi atsakovę apie bendrovės valdybos priimtą nutarimą bendrovės išduodamus vekselius vizuoti valdybos pirmininkui. Įvertinusi į bylą pateiktų vekselių projektus, UAB „ARVI“ ir ko 2015 m. lapkričio 18 d. išduob, bet valdybos pirmininko nevizuoto 305 000 Eur vertės vekselio kopiją, kolegija nustatė, kad UAB „ARVI“ ir ko išduotus vekselius laiduotojas pasirašydavo vekselio apatinėje dešinėje pusėje. 2016 m. sausio 6 d. išduotame vekselyje *expressis verbis* (tiesiogiai, aiškiais žodžiais) yra įrašyta „už šiam vekselyje nurodytos sumos sumokėjimą laiduoja laiduotojas“. UAB „ARVI“ ir ko 2015 m. spalio 12 d. valdybos posėdžio protokolo 1.4 punkte nurodyta, kad tik gavęs sprendimą nurodytą suderinimą abu vekselio egzempliorius turi teisę pasirašyti įmonės vadovas; pavizuotas egzempliorius lieka įmonėje, išduodančioje vekselį, o kitas egzempliorius perduodamas vekselio gavėjui. Kolegija pažymėjo, kad šios bylos ginčo objektas yra 2016 m. sausio 6 d. vekselio egzempliorius, perduotas vekselio gavėjai (atsakovei).
16. Kolegija, atsižvelgdama, be kita ko, į tai, kad pasirašydamas vekselyje ieškovas nemurodė kitokio savo teisinio statuso (ne laiduotojo), kad būtent ieškovas privalėjo įrodyti vekselį pasirašęs tik dėl jo vizavimo, padarė išvadą, jog labiau tikėtina, kad ieškovas ginčo vekselyje pasirašė kaip laiduotojas.
17. Spręsdama dėl ieškovo reikalavimo panaikinti 2016 m. balandžio 12 d. notaro atliktą vykdomąjį įrašą, kolegija vadovavosi IPVĮ 81 straipsnio 1 dalies, Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 26 straipsnio 14 punkto, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. 988 patvirtintos notaru vykdomųjų įrašų atlikimo tvarkos (toliau – ir Tvarka) 3 punkto nuostatomis, kasacinio teismo išaiškinimais 2018 m. birželio 28 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-277-469/2018, kad notaras gali išduoti vykdomąjį įrašą tik nustatęs, jog įvykdytos IPVĮ 81 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos: pirmą, turi būti atsiradusi reikalavimo teisė; antra, turi būti pranešta pagal vekselį įsipareigojusiems asmenims, kad vekselis neapmokėtas.
18. Kolegija nurodė, kad ieškovas šioje byloje neįrodinėjo, jog jam buvo netinkamai pranešta apie neapmokėtą vekselį; ginčo vekselis vykdyti buvo pateiktas suėjus iame nurodytam mokėjimo terminui. Ieškovui teigiant, kad vekselio davėja UAB „ARVI“ ir ko įvykdė prievolės, kurioms užtikrinti buvo išduotas 2016 m. sausio 6 d. vekselis, kolegija pažymėjo, kad aplinkybė, jog prievolė, kuriai užtikrinti buvo išduotas vekselis, vėliau galbūt buvo įvykdyta, nesudaro pagrindo spresti, jog vykdomojo įrašo atlikimo metu nebuvo teisinio pagrindo notarui atlikti šį juridinę reikšmę turintį veiksmą. Vėlesnio prievolės įvykdymo ar neįvykdymo klausimai galėtų būti aktualūs išieškojimui pagal vykdomąjį įrašą vykdomo proceso metu, bet ne sprendžiant dėl vykdomojo įrašo teisėtumo, kai notaras atliko šį veiksmą. Nagrinėjamam atvejui notarė, gavusi atsakovės prašymą dėl vykdomojo įrašo atlikimo V. K. atžvilgiu pagal laiduotą 2016 m. sausio 6 d. vekselį, neturėjo teisinio pagrindo atsisakyti atlikti tokį veiksmą, taigi naikinti 2013 m. balandžio 12 d. atliktą vykdomąjį įrašą nėra pagrindo.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

19. Kasaciniu skundu ieškovas prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. vasario 6 d. nutartį ir Vilniaus apygardos teismo 2019 m. vasario 5 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinį tenkinti visiškai, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
- 19.1. Teismai pažeidė teisės normas, reglamentuojančias sutarčių aiškinimo taisykles ([CK](#) 6.193 straipsnis). Vekselio tekstą teismai vertino taikydami išimtinai lingvistinį metodą ir nesiaikino, kokie buvo tikrieji šalių ketinimai. Teismai ignoravo sutarties šalių valią ir V. K. valios trūkumą dėl laidavimo. Teismai formaliai įvertino vekselio, kaip skolos dokumento, formą ir turinį bei laidavimo, kaip prievolės įvykdymo užtikrinimo būdo, tinkamumą. Pagal [CK](#) 6.193 straipsnio nuostatas sutartys turi būti aiškinamos sąžiningai, aiškinant sutartį, pirmiausia turi būti nagrinėjami tikrieji sutarties šalių ketinimai. Ieškovas neturėjo įsankstinės valios pasirašyti vekselį, kaip laiduotojas, taigi jam negali (negalėjo) kilti teisės ir pareigos, kurių jis sąmoningai neprisirišė. Ieškovas atliko pareigą kaip UAB „ARVI“ ir ko

valdybos pirmininkas – vekselį tik vizavo, tokiai pareigai esant nustatytai 2015 m. spalio 12 d. valdybos posėdžio protokole. V. F. buvo neseniai paskirtas generaliniu direktoriumi ir neturėjo didelės patirties pasirašydamas tokius sandorius. Ieškovo valios trūkumą įrodo objektyvūs duomenys (nutoles ieškovo parašas vekselyje, įrodymų pagrindžiančių ieškovo ketinimą laiduoti, nebuvimas, vekselio projekto ir pasirašyto vekselio skirtumai, 2015 m. lapkričio 5 d. vekselio projekto turinys). Trečiojo asmens įstatai (6.2.4.2, 6.2.4.7, 7.2.1.3 punktai), kiti šio juridinio asmens veiklos dokumentai papildomai įrodo, kad ieškovas nelaidavo pagal ginčo vekselį. Ieškovas, vizuodamas vekselį, išreiškė valdybos patvirtinimą išduoti vekselį, kaip tai įtvirtina įstatai.

- 19.2. Teismai pažeidė teisės normas, susijusias su ofertos ir akcepto taisyklėmis ([CK 6.162 straipsnis](#)), priešpriešinės ofertos pateikimu ([CK 6.178 straipsnio](#) 1 dalis). Teismai nurodytų taisyklių netaikė, netinkamai nustatė sandorio sudarymo aplinkybes, neįvertino fakto, kad ieškovas nepriėmė pradinio pasiūlymo laiduoti pagal vekselį pateikdamas priešpriešinę ofertą. Teismai nepagrįstai neanalizavo ieškovo ir atsakovės susirašinėjimo elektroniniais laiškais prieš pasirašant ginčo vekselį. Priešingai nei konstatavo apeliacinės instancijos teismas, bylos duomenys kaip tik patvirtina, kad ieškovas nesutiko su jam pateiktu pasiūlymu dėl laidavimo. Pažymėtina, kad 2015 m. gegužės 5 d. trišalėje sutartyje, kurios 7.7 punkto pagrindu išduotas vekselis, nėra nuostatų dėl ieškovo laidavimo pagal trečiojo asmens išduotus vekselius.
- 19.3. Teismai nepagrįstai konstatavo, kad ginčo vykdomasis įrašas yra teisėtas. Ieškovas nelaidavo pagal vekselį, todėl vykdomasis įrašas padarytas nepagrįstai, be to, vekselio davėjas (trečiasis asmuo) yra visiškai atsiskaitęs su atsakove pagal šį vekselį. Pagal 2015 m. gegužės 5 d. trišalės sutarties 7.7 punktą išduotu vekseliu atsakovė būtų įgijusi teisę pasinaudoti tik tuo atveju, jei jai nebūtų buvusios pateiktos trąšos pagal sumokėtą avansą. Bylos duomenys (ataskaita iš buhalterinės apskaitos programos apie atsakovės mokėtus avansus trąšoms įsigyti ir atsakovei pateiktas trąšas; pirminiai buhalterinės apskaitos dokumentai), ieškovo įsitikinimu, patvirtina, kad visas atsakovės sumokėtas avansas pagal trišalę sutartį buvo grąžintas jai pateiktomis trąšomis.
- 19.4. Teismai pažeidė proceso teisės normas, reglamentuojančias įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 178, 185 straipsniai), nukrypo nuo kasacinio teismo šių normų išaiškinimų. Išvados dėl įrodinėjimo dalyko (ar buvo laiduotas vekselis ir kt.) padarytos neįvertinus visų į bylą pateiktų įrodymų bei nurodytų argumentų, nepasisakius dėl jų. Teismai savo išvadas grindė selektyviai tik atsakovės pateiktais paaiškinimais ir argumentais, neanalizavo ir neįvertino ieškovo pateiktame teismui susirašinėjime nurodytų faktinių aplinkybių, trečiojo asmens generalinio direktoriaus V. F. paaiškinimų.
20. Atsakovė atsiliepimu į kasacinį skundą prašo jį atmesti, skundžiamą nutartį palikti nepakeistą, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai.
- 20.1. Ieškovas kasaciniame skunde klaidingai nurodo, kad ginčo vekselis išduotas 2015 m. gegužės 5 d. trišalės sutarties pagrindu, kuriai įgyvendinti UAB „ARVI“ ir ko buvo įsipareigojusi išduoti vekselius UAB „Belor“ už kaskart šios mokamus avansus UAB „Baltkalis“ už siekiamas įsigyti trąšas iš UAB „Arvi fertis“. Ši aplinkybė paneigta ne tik šią bylą nagrinėjusių teismų procesiniuose sprendimuose, bet ir susijusiame civiliniame procese, kuriame V. K. dalyvavo kaip trečiasis asmuo. Ginčo vekseliu užtikrintų ARVI grupės įmonių (t. y. ne tik UAB „Arvi fertis“ ir UAB „Baltkalis“, siejamų trišalės sutarties) prievolių apimtis fiksuota 2016 m. gegužės 9 d. ieškovo pasirašytame UAB „ARVI“ ir ko mokėjimų grafike, kuris atsakovei pateiktas atsakant į jos 2016 m. gegužės 5 d. pranešimą vekselio davėjai UAB „ARVI“ ir ko dėl ketinimų vykdyti išieškojimą pagal vekselį iš UAB „ARVI“ ir kobei laiduotojo V. K. turto.
- 20.2. Ieškovo teiginys, jog pagal 2016 m. sausio 6 d. vekselį UAB „ARVI“ ir ko yra atsiskaičiusi, yra paneigtas įsiteisėjusiais teismų sprendimais.
- 20.3. Apeliacinės instancijos teismas nepažeidė sutarčių aiškinimo taisyklių. Aplinkybė, jog įstatyme neteikiamas prioritetas pažodiniam sutarties aiškinimui, nereiškia, kad subjektyvusis sutarties aiškinimo metodas gali būti absoliutinamas, ypač tada, kai šalys skirtingai argumentuoja savo tikruosius ketinimus dėl sutarties ar atskiros jos sąlygos. Subjektyvusis sutarties aiškinimo metodas ir teksto lingvistinis aiškinimas sudaro darnią sutarčių aiškinimo metodų sistemą, kuria remiantis nustatomas šalių valios turinys (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. sausio 30 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-18-378/2015](#)). Vekselyje esantis įrašas dėl laidavimo yra aiškus, tekstas neprieštarauja kitiems bylos duomenims (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. birželio 1 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-260-695/2017](#)), atitinka ĮPVĮ 33 straipsnio nuostatas. Teismas pagrįstai pažodžiui rėmėsi įrašu vekselyje dėl laidavimo, nesuabsoliutino subjektyviojo sutarties aiškinimo metodo. Teismas, be kita ko, įvertino ir sutarties šalių elgesį vekselio išdavimo metu bei po jo pasirašymo. Gavęs iš atsakovės dokumentus (dėl atsiskaitymo pagal vekselį), ieškovas operatyviai neginčijo laidavimo pagal vekselį.
- 20.4. Teismas nepažeidė įrodymų tyrimo ir vertinimo taisyklių, procesinį sprendimą priėmė tinkamai išanalizavęs bylos duomenis. Ieškovas nepagrįstai teigia, kad apeliacinės instancijos teismas neįvertino UAB „Arvi“ ir ko įstatų nuostatų. Teismas įvertino taip pat Juridinių asmenų registro įrašo, 2015 m. spalio 12 d. valdybos posėdžio protokolo, 2015 m. lapkričio 18 d. vekselio turinį. Teismas pagrįstai nustatė, kad bylos duomenys nepagrindžia, koku būdu ieškovas išreiškė savo nesutikimą dėl asmeninio laidavimo.
- 20.5. Teismas nepažeidė teisės normų, reglamentuojančių ofertos ir akcepto taisykles. 2016 m. sausio 6 d. elektroninis laiškas su vekselio projektu, kuriame ieškovas nurodytas kaip laiduotojas, laikytinas oferta. Vekselyje esantis įrašas dėl laidavimo – aiškus, šalia jo yra ieškovo parašas. Taigi ieškovas akceptavo atsakovės pateiktą ofertą dėl laidavimo. Pasirašydamas ieškovas nenurodė kitokio savo teisinio statuso. Nėra duomenų, kad ieškovas būtų reikalavęs pakeisti vekselį ar atsisakęs jį pasirašyti dėl įrašo apie laidavimą.
- 20.6. Teismas pagrįstai nepanaikino notarės vykdomojo įrašo. Atsižvelgiant į ĮPVĮ įtvirtintą reglamentavimą, vekselio turėtojas, prieš įgyvendindamas savo teisę pradėti priverstinį vykdymo procesą pagal jam išduotus vekselius, t. y. prieš kreipdamasis į notarą dėl vykdomojo įrašo išdavimo, turi atlikti du savarankiškus veiksmus: pateikti vekselį apmokėti (ĮPVĮ 40 straipsnio 1 dalis) ir pranešti apie jo neapmokėjimą (ĮPVĮ 47 straipsnis). Ieškovas neįrodinėjo, kad jam buvo netinkamai pranešta apie neapmokėtą vekselį. Ginčo vekselis vykdyti buvo pateiktas suėjus jame nustatytam mokėjimo terminui. Taigi, atsakovė įvykdė, o notarė patikrino visas būtinas ĮPVĮ ir Notarų vykdomųjų įrašų atlikimo tvarkoje nurodytas vykdomojo įrašo išdavimo sąlygas, todėl teismui nebuvo pagrindo naikinti vykdomąjį įrašą.

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl teisės normų, reglamentuojančių (ne)laidavimo pagal vekselį fakto įrodinėjimą, aiškinimo ir taikymo

21. Nagrinėjamoje byloje pareikštus reikalavimus ieškovas grindžia įrodinėjamu teiginiu, kad UAB „ARVI“ ir ko 2016 m. sausio 6 d. išduotame neprotestuotiname vekselyje jis pasirašė ne kaip vekselio laiduotojas, bet kaip UAB „ARVI“ ir ko valdybos pirmininkas, vizuodamas vekselį ir tokiu būdu išreikšdamas valdybos patvirtinimą išduoti vekselį, kaip tai įtvirtina UAB „ARVI“ ir ko įstatai.
22. Ieškovo teigimu, bylą nagrinėję teismai pažeidė ne tik teisės normas, reglamentuojančias sutarčių aiškinimo taisykles ([CK 6.193 straipsnis](#)), bet ir teisės normas, susijusias su ofertos ir akcepto taisyklėmis ([CK 6.162 straipsnis](#)), priešpriešinės ofertos pateikimu ([CK 6.178 straipsnio 1 dalis](#)), todėl neįvertino fakto, kad ieškovas nepriėmė pradinio pasiūlymo laiduoti pagal vekselį, pateikdamas priešpriešinę ofertą.
23. Ieškovas taip pat teigia, kad bylą nagrinėję teismai pažeidė proceso teisės normas, reglamentuojančias įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą ([CPK 178, 185 straipsniai](#)), nukrypo nuo kasacinio teismo šių normų išaiškinimų.
24. Teisėjų kolegija pažymi, kad pirmosios instancijos teismas nagrinėjamoje byloje, įvertinęs įrodymus, susijusius su ieškovo pasirašymu UAB „ARVI“ ir ko 2016 m. sausio 6 d. išduotame neprotestuotiname vekselyje, bei ieškovo argumentus, kad atsakovė jam pateikė ofertą, kurios jis neakceptavo, vertino kaip deklaratyvius. Tiek pirmosios, tiek apeliacinės instancijos teismai šioje byloje vertino ieškovo įrodinėjamą teiginį, kad UAB „ARVI“ ir ko 2016 m. sausio 6 d. išduotame neprotestuotiname vekselyje jis pasirašė ne kaip vekselio laiduotojas, bet kaip UAB „ARVI“ ir ko valdybos pirmininkas, vizuodamas vekselį ir tokiu būdu išreikšdamas valdybos patvirtinimą išduoti vekselį, kaip tai įtvirtina UAB „ARVI“ ir ko įstatai.
25. Teisėjų kolegija, įvertinusi pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų motyvus, susijusius su nagrinėjamai bylai aktualių UAB „ARVI“ ir ko vidaus dokumentų nuostatų (UAB „ARVI“ ir ko įstatų (2015 m. spalio 19 d. redakcija) 6.2.4.7 punktą, UAB „ARVI“ ir ko 2015 m. spalio 12 d. valdybos posėdžio protokolo 1.4 punktą), Juridinių asmenų registro išrašo, pagal kurį ginčijamo vekselio išdavimo metu nebuvo nustatytas kiekybinis (kolegialus) UAB „ARVI“ ir ko atstovavimas bendrovės santykiuose su kitais asmenimis, vertinimu, neturi pagrindo nesutikti su teismų išvada, kad UAB „ARVI“ ir ko 2016 m. sausio 6 d. išduotame neprotestuotiname vekselyje ieškovas pasirašė kaip vekselio laiduotojas.
26. Teisėjų kolegijos vertinimu, tai, kad grafa, kurioje nurodoma, kokie duomenys apie laiduotoją turi būti įrašomi (asmens kodas, gyvenamoji vieta, vardas, pavardė, parašas), buvo ištrinta, tačiau nebuvo ištrintas įrašas, jog už šiame vekselyje nurodytos sumos sumokėjimą laiduoja laiduotojas, ir šio įrašo eilutėje dešinėje vekselio pusėje nurodytas ieškovo vardas, pavardė bei ieškovo pasirašyta, atsižvelgiant į bylą nustatytas aplinkybes, kad atsakovės atstovė I. K. ir ieškovas buvo asmeniškai pažįstami, jie yra iš tos pačios gyvenamosios vietovės, nelaikytina priešpriešinė oferta pagal [CK 6.178 straipsnio 1 dalį](#). Toks su laidavimu susijusios vekselio grafos duomenų ištrynimasis vertintinas tik kaip ofertos sąlygų esmės nekeičiantis skirtingas vienos iš sąlygų įrašymas ([CK 6.178 straipsnio 2 dalis](#)).
27. Be to, pagal [CK 6.193 straipsnio](#), nustatančio sutarčių aiškinimo taisykles, 4 dalyje įtvirtintą teisinį reguliavimą, kai abejojama dėl sutarties sąlygų, jos aiškinamos tas sąlygas pasiūliusios šalies nenaudai ir jas priėmusios šalies naudai. Nagrinėjamos bylos kontekste tai reiškia, kad, kilus abejonių dėl ieškovo ar (ir) trečiojo asmens UAB „ARVI“ ir ko atlikto su laidavimu susijusio vekselio grafos įrašo pakeitimo ši aplinkybė turėjo būti aiškinama būtent ieškovo, bet ne atsakovės nenaudai.
28. Pagal kasacinio teismo formuojamą sutarčių aiškinimo praktiką, aiškinant sutarties turinį prioritetą teikiamas tikrųjų sutarties šalių ketinimų (valios) nustatymui, nepakanka remtis pažodiniu jos tekstu ([CK 6.193 straipsnio 1 dalis](#)). Sutarties sąlygos turi būti aiškinamos taip, kad aiškinimo rezultatas nereikštų nesąžiningumo vienos iš šalių atžvilgiu, aiškinant sutarties sąlygas būtina atsižvelgti ne tik į jų lingvistinę reikšmę, bet ir įvertinti sutarties šalių elgesį, jų subjektyvią nuomonę dėl sutarties sąlygų turinio bei sutarties sudarymo metu buvusį sąlygų suvokimą. Aplinkybė, jog įstatyme neteikiamas prioritetas pažodiniam sutarties aiškinimui, nereiškia, kad subjektyvusis sutarties aiškinimo metodas gali būti absoliutinas, ypač tada, kai šalys skirtingai argumentuoja savo tikruosius ketinimus dėl sutarties ar atskiros jos sąlygos. Subjektyvusis sutarties aiškinimo metodas ir teksto lingvistinis aiškinimas sudaro darnią sutarčių aiškinimo metodų sistemą, kuria remiantis nustatomas šalių valios turinys (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. sausio 30 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-18-378/2015](#)).
29. Teisėjų kolegijos vertinimu, bylą nagrinėję teismai nenukrypo nuo kasacinio teismo formuojamos sutarčių aiškinimo praktikos.
30. Pasisakydama dėl kasacinio skundo argumento, kad 2015 m. gegužės 5 d. trišalėje sutartyje, kurios 7.7 punkto pagrindu išduotas vekselis, nėra nuostatų dėl ieškovo laidavimo pagal trečiojo asmens išduotus vekselius, kasacinio teismo teisėjų kolegija pažymi, kad Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenimis, civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini), kurioje kaip trečiasis asmuo dalyvavo ir ieškovas nagrinėjamoje byloje, kaip ieškovė dalyvavo trečiasis asmuo nagrinėjamoje byloje UAB „ARVI“ ir ko bei atsakovė UAB „Belor“, įsiteisėjusioje (duomenys neskelbtini) nutartyje nurodyta, kad 2016 m. sausio 6 d. vekselio sąlygos, išdavimo aplinkybės bei UAB „ARVI“ ir ko ir trečiojo asmens UAB „Arvi fertis“ elgesys po vekselio išdavimo įrodo, kad vekselis nebuvo išduotas laikantis trišalės sutarties 7.2.1–7.2.2 punktų ir priedo Nr. 2 prie trišalės sutarties nuostatų, t. y. susitarimas dėl vekselių, kaip prievolių, kylančių tik iš trišalės sutarties įvykdymo užtikrinimo, buvo modifikuotas UAB „ARVI“ ir ko bei UAB „Belor“ susitarus, kad 2016 m. sausio 6 d. bus išduotas vienas visos sumos vekselis (duomenys neskelbtini) nutarties 71 punktą).
31. Pagal [CPK 182 straipsnio 2](#) punkte nustatytą teisinį reguliavimą, nereiškia įrodinėti aplinkybių, nustatytų įsiteisėjusiu teismo sprendimu kitoje civilinėje ar administracinėje byloje, kurioje dalyvavo tie patys asmenys, išskyrus atvejus, kai teismo sprendimas sukelia teises pasekmes ir nedalyvaujantiems byloje asmenims (prejudiciniai faktai).
32. Kasacinis teismas, pasisakydamas dėl [CPK 182 straipsnio 2](#) punkto aiškinimo ir taikymo, yra suformulavęs tokias pagrindines taisykles: prejudiciniais faktais laikytinos kitoje byloje įsiteisėjusiu teismo sprendimu nustatytos aplinkybės; prejudicinių faktų galią tokios aplinkybės turi tik tuo atveju, kai abiejose bylose bet kokių procesinių statusų dalyvauja tie patys asmenys, išskyrus atvejus, kai teismo sprendimas sukelia teisinius padarinius ir nedalyvavusiems byloje asmenims; pirmesnėje civilinėje byloje nustatyti faktai pripažintini prejudiciniais tik tada, kai jie toje byloje buvo įrodinėjimo dalykas ar bent jo dalis, svarbu, kad įrodinėjamas faktas būtų reikšmingas abiejose bylose (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. vasario 4 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-37/2008](#)).
33. Teisėjų kolegija kaip nepagrįstą vertina kasacinio skundo argumentą, kad teismai pažeidė proceso teisės normas, reglamentuojančias įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą ([CPK 178, 185 straipsniai](#)), nukrypo nuo kasacinio teismo šių normų išaiškinimų.
34. Teisėjų kolegija pažymi, kad teismai nagrinėjamoje byloje teisingai aiškino ir taikė įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą reglamentuojančias teisės normas, *inter alia* (be kita ko), įtvirtintas [CPK 178, 185 straipsniuose](#), tinkamai rėmėsi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės aiškinimo ir taikymo praktika. Apeliacinės instancijos teismas pagrįstai nurodė, kad civiliniame procese galiojantis rungimosi principas ([CPK 12](#)

straipsnis) lemia tai, kad įrodinėjimo pareiga ir pagrindinis vaidmuo įrodinėjant tenka įrodinėjamų aplinkybių nustatymu suinteresuotoms šalims ([CPK 178](#) straipsnis). Įrodinėjimas civiliniame procese grindžiamas tikimybių pusiausvyros principu – teismas pripažįsta faktą esant nustatytą, jei, įvertinus į bylą pateiktus įrodymus, yra didesnė tikimybė manyti tam tikrą faktinę aplinkybę egzistavus nei neegzistavus, o įrodymų pakankamumas byloje reiškia, kad jie tarpusavyje neprieštarauja vieni kitiems ir jų visuma leidžia padaryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. liepos 2 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-316/2010](#)). Įrodymų vertinimas civilinėje byloje grindžiamas tikėtinumo taisykle – laisvo įrodymų vertinimo principu, reiškiančiu, kad teismas suteikia didesnę įrodinėjimo galia tiems įrodymams, kurie suponuoja didesnę vieno ar kito fakto buvimą ar nebuvimą tikimybę. Pagal [CPK 185](#) straipsnio 2 dalį jokie įrodymai teismui neturi iš anksto nustatytos galios, išskyrus oficialiuosius rašytinius įrodymus (lot. *prima facie*).

Dėl teisės normų, reglamentuojančių notaro vykdomojo įrašo atlikimo tvarką, aiškinimo ir taikymo

35. Pagal [IPVĮ 36](#) straipsnio 1 dalyje nustatytą teisinį reguliavimą, vekselis, mokėtinas jį pateikus, turi būti apmokėtas vekselį pateikus mokėtojiui. [IPVĮ 47](#) straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad vekselio turėtojas privalo pranešti indosantui, iš kurio jis gavo vekselį, ir vekselio davėjui apie tai, kad vekselis neakceptuotas arba neapmokėtas, per keturias darbo dienas po protesto, o kai vekselyje įrašyta sąlyga „grąžinti be išlaidų“ ar „neprotestuotinas“, – per tiek pat laiko po vekselio pateikimo akceptuoti arba apmokėti. Kiekvienas gavęs pranešimą indosantas per dvi darbo dienas turi pranešti apie tai prieš jį pasirašiusiam indosantui, nurodymas pavadinimus ar vardus, pavardes ir adresus tų, kurie pranešimus atsiuntė. Taip daroma tol, kol apie tai bus pranešta vekselio davėjui. Nurodyti terminai skaičiuojami nuo pranešimo gavimo dienos. [IPVĮ 47](#) straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad kai šio straipsnio 1 dalyje nurodyta tvarka apie neakceptuotą ar neapmokėtą vekselį buvo pranešta vekselį pasirašiusiam asmeniui, per tokį pat laiką turi būti apie tai pranešta ir asmenims, kurie už jį laidavo. [IPVĮ 81](#) straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad, vekselio turėtoji pateikus rašytinį prašymą pinigams iš skolininko išieškoti, notariui Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka padaro vykdomuosius įrašus notaro užprotestuotuose arba neprotestuotinuose vekseliuose. Notarų vykdomųjų įrašų atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. 988, 3 punkte nustatyta, kad notaras daro vykdomuosius įrašus pagal vekselio ar čekio turėtojo ar jo įgalioto asmens arba atgėžtinio reikalavimo teisę turinčio asmens rašytinį prašymą išieškoti pinigus iš skolininko. Kartu su prašymu pateikiamas vekselis (vekselio nuorašas) ar čekis, užprotestuoto vekselio ar čekio protestas, pakvitavimas, jeigu sumokėta vekselio ar čekio sumos dalis. Tvarkos 8 punkto 1 pastraipoje nustatyta, kad notaras, priėmęs prašymą, pareikalauja, kad vekselio ar čekio turėtojas pateiktų įrodymus, ar pranešta visiems pagal vekselį ar čekį įsipareigojusiems asmenims, kad vekselis neakceptuotas arba neapmokėtas, arba nevizuotas, arba čekis neapmokėtas, ir nurodo, kuriam laikui notarinis veiksmas atidedamas (ne ilgiau kaip 10 kalendorinių dienų). Tvarkos 8 punkto 2 pastraipoje nustatyta, kad vykdomasis įrašas išduodamas pasibaigus notarinio veiksmo atidėjimo laikui, tik įvykdžius 8 punkto pirmosios pastraipos reikalavimą.
36. Kasacinio teismo praktikoje dėl aptartų įstatymo ir lydinčiųjų teisės aktų nuostatų įgyvendinimo išaiškinta, jog notaras gali išduoti vykdomąjį įrašą tik nustatęs, kad įvykdytos [IPVĮ 81](#) straipsnyje nurodytos sąlygos: pirmą, turi būti atsiradusi reikalavimo teisė; antrą, turi būti pranešta pagal vekselį įsipareigojusiems asmenims, kad vekselis neapmokėtas. Vekselio turėtojas, teikdamas notarui prašymą atlikti vykdomąjį įrašą, turi prašyme nurodyti, ar jis įvykdė [IPVĮ 36](#) straipsnio 1 dalyje nurodytą pareigą pateikti vekselį apmokėti, tačiau nereikalaujama, jog jis kartu pateiktų tokios pareigos įvykdymą patvirtinančius įrodymus. Nepaisydamas to, notaras turi pareikalauti, o vekselio turėtojas turi pateikti įrodymus, kad jis [IPVĮ 47](#) straipsnyje nustatyta tvarka pranešė visiems pagal vekselį įsipareigojusiems asmenims apie tai, jog vekselis nebuvo apmokėtas (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. balandžio 2 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-174/2014).
37. Ieškovas nagrinėjamoje byloje neįrodinėjo, kad jam nebuvo pranešta arba buvo netinkamai pranešta apie neapmokėtą vekselį. Tiek ieškinyje, tiek apeliaciniame skunde ieškovas teigė, tiek ir kasaciniame skunde nurodo, kad jis nelaidavo pagal vekselį, todėl notaro vykdomasis įrašas padarytas nepagrįstai, be to, vekselio davėja yra visiškai atsiskačiusi su atsakove pagal šį vekselį, t. y. vekselio davėja UAB „ARVI“ ir ko įvykdė prievolės, kurioms užtikrinti buvo išduotas 2016 m. sausio 6 d. vekselis.
38. Šioje nutartyje konstatavus, kad bylą nagrinėję teismai pagrįstai nusprendė, jog UAB „ARVI“ ir ko 2016 m. sausio 6 d. išduotame neprotestuotiname vekseliulyje ieškovas pasirašė kaip vekselio laiduotojas, vertintinas tik kasacinio skundo argumentas, kad vekselio davėja UAB „ARVI“ ir ko įvykdė prievolės, kurioms užtikrinti buvo išduotas 2016 m. sausio 6 d. vekselis.
39. Teisėjų kolegija sutinka su apeliacinės instancijos vertinimu, kad aplinkybė, jog prievolė, kuriai užtikrinti buvo išduotas vekselis, vėliau galbūt buvo įvykdyta, nesudaro pagrindo spresti, jog vykdomojo įrašo atlikimo metu nebūtų buvę teisinio pagrindo notarui atlikti šį juridinę reikšmę turintį veiksmą. Vėlesnio prievolės įvykdymo ar neįvykdymo klausimai galėtų būti aktualūs išieškojimo pagal vykdomąjį įrašą vykdymo proceso metu, bet ne sprendžiant dėl vykdomojo įrašo teisėtumo, kai notaras atliko šį veiksmą.
40. Be to, teisėjų kolegija pažymi, kad, teismų informacinės sistemos LITEKO duomenimis, civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini), kurioje kaip trečiasis asmuo dalyvavo ir ieškovas nagrinėjamoje byloje, kaip ieškovė dalyvavo trečiasis asmuo nagrinėjamoje byloje UAB „ARVI“ ir ko bei atsakovė UAB „Belor“, įsiteisėjusioje (duomenys neskelbtini) nutartyje nurodyta, kad byloje esantys duomenys patvirtina, jog ARVI grupės įmonių skola UAB „Belor“ ir su ja susijusioms įmonėms iki 2016 m. kovo 30 d. sudarė 8 940 000 Eur, 2016 m. gegužės 9 d. iš viso sudarė 6 612 000 Eur ((duomenys neskelbtini) nutarties 137 punktą). Byloje esanti UAB „Belor“ buhalterinė pažyma patvirtina, kad 2016 m. gruodžio 2 d. ARVI grupės įmonių įsiskolinimas sudarė 3 206 077,46 Eur (pirmiau nurodytos nutarties 138 punktą).
41. Minėta (žr. šios nutarties 31 punktą), kad, pagal [CPK 182](#) straipsnio 2 punkte nustatytą teisinį reguliavimą, nereikia įrodinėti aplinkybių, nustatytų įsiteisėjusiu teismo sprendimu kitoje civilinėje ar administracinėje byloje, kurioje dalyvavo tie patys asmenys, išskyrus atvejus, kai teismo sprendimas sukelia teisinės pasekmes ir nedalyvaujantiems byloje asmenims (prejudiciniai faktai).

Dėl bylos procesinės bylos baigties

42. Teisėjų kolegija, apibendrinama tai, kas išdėstyta, konstatuoja, kad bylą nagrinėję teismai, atmesdami ieškinį, priėmė teisingą ir pagrįstą sprendimą, todėl apeliacinės instancijos teismo nutartis paliktina nepakeista ([CPK 359](#) straipsnio 1 dalies 1 punktas).

Dėl bylinėjimosi išlaidų ir laikinųjų apsaugos priemonių panaikinimo

43. Pagal [CPK 93](#) straipsnio 1 dalį šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą.
44. Netenkinus kasacinio skundo, bylinėjimosi išlaidos ieškovui neatlygintinos.
45. Atsakovė prašo priteisti iš ieškovo 3121,80 Eur (su PVM) bylinėjimosi išlaidų, patirtų bylą nagrinėjant kasaciniame teisme atlyginimo.

Atsakovė nurodo, kad už advokatės pagalbą rengiant prašymą dėl nuostolių atlyginimo sumokėjo 360 Eur (be PVM), už pareiškimą dėl teisės nušalinimo – 360 Eur (be PVM) ir už rašytinius paaiškinimus dėl nušalinimo – 60 Eur (be PVM). Teisėjų kolegija pažymi, kad atsakovės kasaciniam teismui pateiktas prašymas taikyti nuostolių dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo atlyginimo užtikrinimą bei prašymas nušalinti teisėją buvo atmesti, todėl atsakovei nepriteistinas bylinėjimosi išlaidų atlyginimas už procesinių dokumentų – prašymo, pareiškimo ir rašytinių paaiškinimų parengimą.

46. Atsakovė prašo priteisti iš ieškovo 2178 Eur (su PVM) už atsiliepimo į kasacinį skundą parengimą, pateikė šias išlaidas pagrindžiančius dokumentus. Šios išlaidos atitinka Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 patvirtintų Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio nuostatas (7, 8.14 punktai). Šių išlaidų atlyginimas, atsižvelgiant į bylos išnagrinėjimo rezultatą, atsakovei priteistinas iš ieškovo.
47. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegijos 2020 m. gegužės 26 d. nutartimi ieškoviui buvo atidėtas 9175 Eur žyminio mokesčio sumokėjimas iki nutarties kasacinėje byloje priėmimo. Atmetus ieškovo kasacinį skundą valstybei iš ieškovo priteistinas 9175 Eur žyminis mokestis.
48. Kasacinis teismas patyrė 4,24 Eur išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. gruodžio 14 d. pažyma apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu). Šių išlaidų atlyginimas valstybei priteistinas iš ieškovo ([CPK 79 straipsnis](#), 88 straipsnio 1 dalies 3 punktas, 92 straipsnis, 96 straipsnio 1 dalis).
49. Iš viso valstybei iš ieškovo priteistina 9179,24 Eur.
50. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegijos 2020 m. gegužės 26 d. nutartimi buvo pritaikyta laikinoji apsaugos priemonė – sustabdytas išieškojimas vykdymo procese vykdomojoje byloje pagal Vilniaus m. 45-ojo notarų biuro notarės J. K. 2016 m. balandžio 12 d. vykdomąjį įrašą, kuriuo leista vykdyti išieškojimą iš V. K. (a. k. (duomenys neskelbtini) atsakovės UAB „Belor“ (j. a. k. 303276665) naudai. Atmetus ieškovo kasacinį skundą panaikintina taikyta laikinoji apsaugos priemonė.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. vasario 6 d. nutartį palikti nepakeistą.

Priteisti atsakovei UAB „Belor“ (kodas 303276665) iš ieškovo V. K. (a. k. (duomenys neskelbtini) 2178 (du tūkstančius vieną šimtą septyniasdešimt aštuonis) Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.

Priteisti valstybei iš ieškovo V. K. (a. k. (duomenys neskelbtini) 9179,24 Eur (devynis tūkstančius vieną šimtą septyniasdešimt devynis Eur 24 ct) žyminio mokesčio ir išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, atlyginimo. Ši valstybei priteista suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5660.

Panaikinti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegijos 2020 m. gegužės 26 d. nutartimi taikytą laikinąją apsaugos priemonę – išieškojimo vykdymo procese vykdomojoje byloje pagal Vilniaus m. 45-ojo notarų biuro notarės J. K. 2016 m. balandžio 12 d. vykdomąjį įrašą, kuriuo leista vykdyti išieškojimą iš V. K. (a. k. (duomenys neskelbtini) atsakovės UAB „Belor“ (j. a. k. 303276665) naudai, sustabdymą.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai

Danguolė Bublienė

Virgilijus Grabinskas

Algirdas Taminskas